

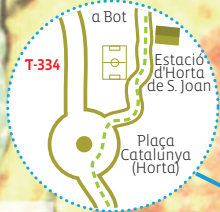
LA VIA VERDA

SARAGOSSA

LA VIA VERDA

Les vies verdes constitueixen l'instrument ideal per promoure entre la societat una nova cultura de l'oci, de l'esport a l'aire lliure i de la mobilitat no motoritzada. A més, representa un ajut a la cultura de la bicicleta, de l'excursionisme o dels passeigs a cavall, ja que generalitza el seu ús entre tots els ciutadans, i exerceix un important paper educatiu, en especial per als més joves, ja que el gran avantatge de la Via Verda és que garanteix l'accessibilitat i la universalitat dels usuaris, sense limitacions d'edat o capacitat física.

TEROL

FITXA TÈCNICA

Total de ruta: 49 Km

Localització: entre Tortosa i Arnes-Lledó.

Municipis: Tortosa, Roquetes, EMD Jesús, Aldover, Xerta, Benifallet, Pinell de Brai, Prat de Comte, Bot, Horta de Sant Joan i Arnes. A partir d'aquest punt la via enllaça amb l'Aragó.

Desnivell: 400 m

Dificultat: baixa.

Usuaris: a peu, a cavall i amb bicicleta.

Accessibilitat: apte per a minusvàlids. Tram la Fontcalda- Bot adaptat per a discapacitats

Recomanacions: bon calçat, cantimplora, cambra de recanvi i llanterna.

Tipus de ferm: asfalt.

Infraestructura: travessa diversos túnels il·luminats, aqüeductes, antigues estacions de ferrocarril, àrees de lleure i ponts.

Punts d'aigua potable: Aldover, Xerta, Bot i la Fontcalda.

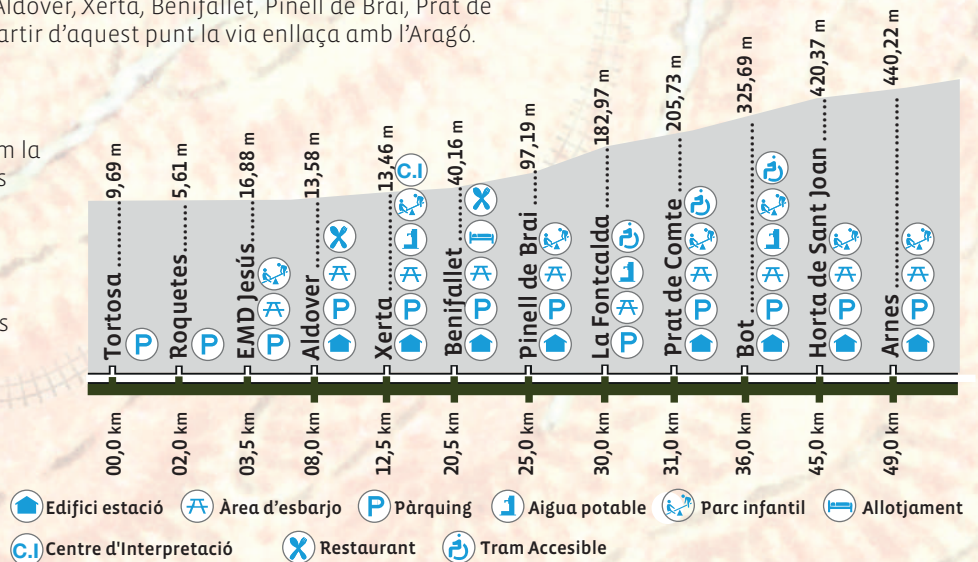
Telèfons d'urgència:

Bombers **085**

Emergències **112**

Ambulàncies **061**

Sanitat respon **902 111 444**

CASTELLÓ

TERRA ALTA

BAIX EBRE

L'EBRE

MAR MEDITERRÀNIA

Tram adaptat per a discapacitats

La unió de les Terres de l'Ebre amb Aragó

Màquines de vapor a l'estació de ferrocarril de Tortosa, a mitjans dels anys 50.

Antecedents històrics

Sant Carles de la Ràpita, badia dels Alfacs

Tortosa, nucli antic

Horta de Sant Joan, Roques de Benet

La Via Verda és una ruta turística que transcorre per l'antiga via fèrria de la Val de Zafan on, atès l'interès del govern de l'Aragó de tenir port de mar per explotar els seus productes, van construir un traçat de tren en què estava projectada la unió del municipi de la Puebla de Híjar amb Tortosa. Les obres es varen començar el 1882, però a causa de diversos problemes, no fou fins l'any 1942 quan es va poder inaugurar. La via va estar en servei durant 31 anys i es va tancar definitivament el 17 de setembre de 1973. Aquesta obra no es va concloure mai, fet que la va condemnar al desús.

Comencem un passeig per la Vall de l'Ebre

Tram protegit amb tanques de fusta

Tortosa, pont sobre el riu Ebre

Tortosa, Catedral de Santa Maria

Roquetes, Observatori de l'Ebre

La Via Verda de la Val de Zafan s'inicia al municipi de Tortosa, km 0, als peus de l'antic pont del ferrocarril, davant el parc municipal, a la ciutat de Tortosa, capital del Baix Ebre, us recomanem visitar els Reials Col·legis (s. XVI), el castell de la Suda (s. X), la catedral de Sta. Maria, els convents de Sta. Clara (s. XIII) i la Puríssima (s. XVII) i el Palau Episcopal (s. XIV), entre molts d'altres edificis del casc antic. Actualment, des del km. 0 s'inicia un altre carril bici que uneix les poblacions de Tortosa amb l'Aldea per una antiga carretera. Hi ha projectat la connexió del carril bici amb la població de Deltebre (Parc Natural del Delta de l'Ebre) i la desembocadura del riu Ebre.

Partint del km 0 i seguint el recorregut de la via en sentit nord, ens trobem el terme municipal de Roquetes, situat al marge dret de l'Ebre. Al nucli original destaquen l'església (1829) i l'Ajuntament vell (1881), així com l'Observatori de l'Ebre (1904).

6

Tortosa

Roquetes

Observatori de l'Ebre
Centre d'Interpretació del Parc Natural dels Ports

EMD Jesús

Quilòmetres des de Tortosa (punt d'origen)
 Temps a peu des de Tortosa (aprox.)
 Temps en bicicleta des de Tortosa (aprox.)

0,0km
 00h00'
 00h00'

2,0km
 24'
 10'

3,5km
 42'
 15'

Jesús, església de Sant Francesc

Jesús, torre del Prior

Aldover

7

Deixant en terra un antic pont de la via, arribem davant del C.I. del Parc Natural dels Ports, per creuar després una carretera i seguir recte fins a l'EMD de Jesús. Circulant per un tram compartit amb vehicles que creua el barranc de la Vall Cervera, arribem a l'àrea de lleure de Jesús, ubicada al Terror Roig. A Jesús podem visitar l'església de Sant Francesc (s. XVIII), la casa museu d'Enric d'Ossó (on hi ha un alberg) i la casa museu Rosa Ma Molas. Sortim del Terror Roig travessant amb precaució la carretera i enllacem novament amb la via que ens porta fins al poble d'Aldover, on es troba la primera estació ferroviària de la via, actualment convertida en servei de restauració. Creuem el poble, on us recomanem que visiteu l'església parroquial de la Nativitat de Nostra Senyora d'estil neoclàssic i el Centre d'Interpretació del Riu. En sortir del poble d'Aldover, creuem la carretera C-12 per un pas soterrat, direcció a Xerta.

Terror Roig

Torre del Prior

Torre d'en Corder

Estació d'Aldover

Platja fluvial

Barranc de la Conca

8,0km
01h35
40'

40 m

6 m

Xerta, església de l'Assumpció

Xerta, l'Assut

Xerta, àrea recreativa de l'Assut

Uns metres abans d'arribar al municipi de Xerta trobem una senyal de fi del camí. En aquest punt, es deixa el traçat original de la via i ens desviem cap a l'esquerra, baixant un pendent pronunciat, creuem la C-12 per sota d'un dels viaductes de l'antiga via. Tot seguit passem per sota d'un altre pont que suporta la carretera C-12. A pocs metres ens trobem un senyal d'STOP ja que arribem a la carretera de Xerta, enfront l'àrea de lleure de les Moreres. En paral·lel al canal de la dreta de l'Ebre arribem fins al carrer de la Recta, girem a mà esquerra i sortim a la Plaça Major, on trobem l'església. Continuem pels carrers de Santa Anna, Santa Quitèria i el Calvari fins arribar a l'STOP de l'avinguda de les Terres de l'Ebre. Travessem i a pocs metres ens trobem l'estació de la via, actualment reconvertida en Centre d'Intpretació de l'Aigua i del Riu. Dintre del municipi de Xerta us recomanem la visita a l'església de l'Assumpció i Sant Martí, entre d'altres. Hi ha un alberg i un establiment hotelier.

Àrea de lleure de les Moreres

Estació de Xerta

40 m

l'Assut

251 m

61 m

66 m

140 m

457 m

5 m

12,5 km
02h46
01h00'

BENIFALLET

La Via Verda

Benifallet, a la vora del riu Ebre

Benifallet, església parroquial

Benifallet, Coves Meravelles

9

Als afores de Xerta, destaca la majestuositat de l'Assut (s. XV), ubicat al bell mig del riu Ebre. És una obra d'enginyeria de tradició àrab, d'uns 370m de llargada i 7m d'altura. La via travessa per un seguit de túnels i ponts fins arribar a l'estació de Benifallet, actualment reconvertida en servei de restauració, hotel i alberg i ofereix el servei de lloguer de bicicletes. Distà 6 km del municipi. Ja portem vint-i-un quilòmetres des de la ciutat de Tortosa.

Us recomanem la visita al poble de Benifallet, a l'altra vora del riu Ebre. Destaquem l'ermita de la Mare de Déu de Dalt o del Calvari (segle XIII) i l'edifici del Convent (neogòtic) entre d'altres. Però sens dubte, el poble de Benifallet és conegut per la bellesa de les Coves Maravelles.

Deixant enrere l'estació de Benifallet, trobem tot un seguit de túnels amb diferents llargades que poden arribar fins als 749 metres.

Barranc de Xalamera

369 m

93 m

Pont dels Frares

230 m

88 m

330 m

Estació de Benifallet

458 m

78 m

Riu Canaletes

139 m

69 m

20,5 km
04h30'
01h42'

**A la Via Verda
hi ha un total
de 40 túnels**

Riu Canaletes, congost

Pinell de Brai, Celler Cooperatiu

Pinell de Brai, vista general

11

El pont de la Riberala, ens permet travessar el riu Canaletes, és el punt que separa les comarques del Baix Ebre i de la Terra Alta i ens porta fins la primera estació de la Terra Alta: Pinell de Brai.

L'estació del Pinell de Brai es troba a 6 km del municipi on s'hi arriba per la carretera N-230b. A la població s'hi pot visitar el Celler Cooperatiu modernista de Cèsar Martinell, obra de principis del segle XX. L'edifici és el màxim exponent de les cooperatives construïdes per aquest deixeble d'Antoni Gaudí. L'estil modernista s'hi aprecia pels quatre cantons i es fa imprescindible contemplar el magnífic fris de ceràmica vidriada situat a la façana del celler, obra d'en Xavier Nogué.

172 m

193 m

Pont de la Riberala

88 m

553 m

291 m

138 m

Estació de Pinell de Brai

201 m

533 m

65 m

135 m

25,0 km
05h35'
02h05'

246 m

Santuari de la Fontcalda, riu Canaletes

Prat de Comte, nucli

Art al Ras, bitllet de tren

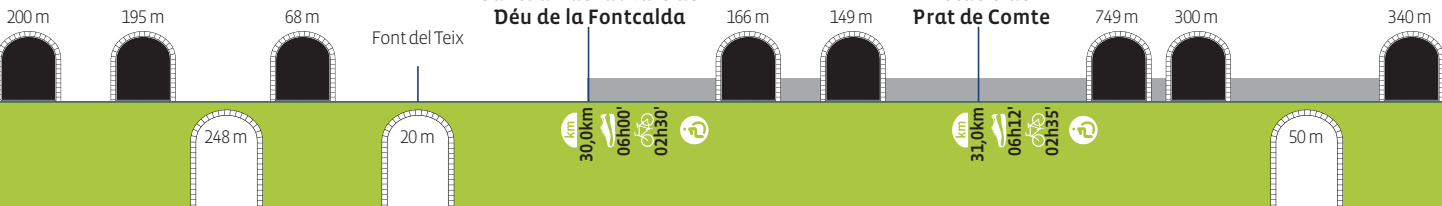

A 5 quilòmetres de l'estació del Pinell de Brai hi trobem el Santuari de la Fontcalda, conjunt paisatgístic, termal i religiós, lloc de parada obligada per aquells que recorren la Via Verda. Situat enmig d'una vall a la vora del riu Canaletes, rep el nom de la font mineromedicinal d'aigua calenta que brolla al peu del santuari. Les seves aigües netes i transparents conviden a banyar-s'hi. Després de travessar dos túnels s'arriba a l'estació de Prat de Comte, municipi situat a 4 km de la Via Verda on s'hi arriba per la carretera T-361 que surt pel darrera de l'estació. Al municipi hi destaca l'església de Sant Bartomeu (S. XVII) d'estil renaixentista. A partir de l'estació de Prat de Comte és freqüent trobar per la Via Verda obres del projecte escultòric Art al Ras, proposta cultural de la Terra Alta amb obres d'art situades als camins que uneixen els municipis de la comarca.

Santuari de la Mare de Déu de la Fontcalda

Estació de Prat de Comte

Bot, església de Sant Blai

Bot, ermita de Sant Josep

Bot, Forat de la Donzella

13

Tot just sortir de l'estació de Prat de Comte es troba el túnel més llarg del recorregut (749 metres) i de camí cap a Bot la ruta travessa l'últim pont del riu Canaletes, la serra de Pàndols i passa a tocar de l'ermita de Sant Josep.

L'estació de Bot es troba al bell mig del traçat i al costat de la població, on destaca l'església renaixentista de Sant Blai (s. XVII). Des de davant de l'estació arrenca un camí que porta fins a l'ermita de Sant Josep (S. XIX) situada dalt d'un turó i des d'on s'albirava una fantàstica vista de la població, del riu Canaletes i de les serres de Pàndols i Cavalls. A la vora de l'ermita s'hi troba l'àrea recreativa del Forat de la Donzella.

Des del Santuari de la Fontcalda fins l'estació de Bot (indicat a sota amb gris), s'ha adaptat un tram de 5 quilòmetres per a tot tipus de persones independentment de la seva capacitat. Compta amb la instal·lació de baranes de protecció, paviment tàctil de botons per a l'avis de túnels i encreuaments, senyals orientatius i direccionals, inclús senyals que incorporen el llenguatge Braille.

Ermita de Sant Josep

192 m

Obra Art al Ras

197 m

Estació de Bot

Tossal del Moro

149 m

366 m

Barranc del Censal

671 m

6 m

36,0 km
07h12'
03h00"

242 m

HORTA DE SANT JOAN

Horta de Sant Joan, Racó de les Olles

Horta de Sant Joan, ajuntament

Horta de Sant Joan, l'oliviera "El Parot"

El camí per la Via Verda continua en direcció a Horta de Sant Joan. Sis túnels i dos viaductes de fins a onze arcs conformen aquesta part del recorregut on, a mesura que es va pujant, es descobreixen les muntanyes que formen part del Parc Natural dels Ports. La presència de la muntanya de Santa Bàrbara indica que s'està a punt d'arribar a l'estació d'Horta de Sant Joan. El municipi dista 2 quilòmetres de la Via Verda i s'hi arriba pel camí que neix al davant de l'estació un cop travessada la Via Verda per un estret pont. Aquest mateix camí també ens porta cap al Convent de Sant Salvador (s. XIII – XVII) i cap a l'espai natural anomenat "Racó de les Olles" indret de gran bellesa i lloc ideal per prendre un bany a les aigües del riu Canaletes. A la població es pot visitar l'Ecomuseu dels Ports i el Centre Picasso, essent una de les visites obligades el nucli urbà medieval.

Barranc del Molí del Cap

331 m

60 m

184 m

Torre del Prior

Muntanya de Santa Bàrbara

350 m

Obra Art al Ras

Convent de Santa Salvador d'Horta

Estació d'Horta de Sant Joan

160 m

Arnes, perfil

Arnes, ajuntament renaixentista

Arnes, tolls del riu Estrets

15

Tan sols 5 quilòmetres separen l'estació d'Horta de Sant Joan de l'estació d'Arnes-Lledó, situada a la vora de l'imponent pont de formigó que salva l'obstacle natural del riu Algars i on s'hi poden practicar esports d'aventura. Seguint la senyalització es pot arribar des de l'estació fins al municipi d'Arnes, a 5 quilòmetres de la Via Verda, on situats a la plaça Major podem admirar una privilegiada panoràmica dels Ports. El nucli històric d'aquest poble, situat a una altitud de 508 metres, va ser declarat Bé d'Interès Cultural per la Generalitat de Catalunya i en destaca l'edifici de l'ajuntament, antic palau renaixentista del segle XVI. També s'hi poden contemplar les restes de l'antiga església al costat de l'actual, dedicada a Santa Magdalena i datada al segle XVII.

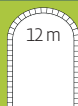
Obra
Art al Ras

250 m

Barranc
dels Diumenges

12 m

Obra
Art al Ras

Estació d'Arnes

49,0 km
09h48'
04h05'

Viaducte
de l'algars

220 m

Mirant per
damunt dels
Ports

Viaducte sobre el riu Algars, pas de la Via Verda vers l'Aragó

EMPRESSES QUE OPEREN A LA VIA VERDA

Alberg l'Assut

C/ Major, 63
43592 Xerta
Tel. 678 676 767
carlos@albergassut.com
www.albergassut.com

Autocars Hife Servei d'autobusos

C/ Adrià d'Utrecht, 1
43500 Tortosa
hife@hife.es
www.hife.es

Beniemocions SL

C/ Dr. Sastre, 10
43512 Benifallet
Tel. 6 19 334 384 - 630 874 236
beniemocions@hotmail.com
www.beniemocions.cat

Bicisport Aubanell

C/ Reis Catòlics, 3
43780 Gandesa
Tel. 977 420 550 - 660 532 346
bicisportsaubanell@gmail.com
www.bicisportsaubanell.com

Centre d'informació del Parc Natural dels Ports

Av. de la Vall de Safán, s/n
43520 Roquetes
Tel. 977 500 845
www.parcdecatalunya.net

Esgambí. Serveis Turístics

Sant Miquel, 7
43596 Horta de Sant Joan
Tel. 689 293 766
info@esgambi.com
botiga@esgambi.com
www.esgambi.com

Estació de la Via Verda a Aldover Restaurant Via Verda

Av. de l'Estació, s/n
43591 Aldover
Tel. 638 731 939
info@restaurantviaverda.com
www.restaurantviaverda.com

Estació de la Via Verda a Benifallet Hotel, Restaurant i Alberg

Av. de l'Estació, s/n. Ctra. C-12, PK39
Tel. 932 194 152 - 652 940 703
info@estaciodebenifallet.com
www.estaciodebenifallet.com

Estació de la Via Verda a Xerta Centre d'Interpretació del Riu

Av. de l'Estació, s/n
43592 Xerta
Tel. 977 473 005
aj.xerta@altanet.org
www.xerta.cat

Gubiana dels Ports, SL

Camí Colom, Ctra. Els Reguers
Apdo. Correus 69 - 43520 Roquetes
Tel. 977 474 887 - 637 085 052
infogubi@gubiana.com
caro@gubiana.com
www.gubiana.com

Guies del Port

C/ Aragó, 76
43597 Arnes
Tel. 977 435 515 - 676 308 021
info@guiesdelport.com

L'Esplai del Ciclista

Polígon Pla de l'Estació, parcel·la 4.4
43500 Tortosa
Tel. 977 588 666
esplaiciclista@esplaiciclista.com
www.esplaiciclista.com

Les Roques Natura SCP

C/ Lluís Companys, 95
43597 Arnes
Tel. 606 936 041
info@lesroquesnatura.com
www.lesroquesnatura.com

Montsport

C/Medi Natural, 4
43596 Horta de Sant Joan
Tel. 977 435 074 - 665 543 058
Fax 977 435 165
info@montsport.es
www.montsport.es

SANVART. Taller de ciclisme

C/ Poeta Francesc Vicenç García, 15
43500 Tortosa
Tel. 977 441 374
info@sanvart.es
sanchojordi@gmail.com
www.sanvart.es

Servei Tècnic Fàbregues Motorsport

Pol. Industrial la Ravaleta, parcel·la 1, nº 7
43520 Roquetes
Tel. 977 501 172
info@fabregues.es
www.fabregues.es

Serveis turístics Bot.

Serveis Turístics-Lloguer de bicicletes
Tel. 645 830 331
info@turismebot.com
www.turismebot.com

Serveis turístics Rural Sports

C/ Prat de la Riba, 12
43597 Arnes
Tel. 646 985 223
info@lafarinera.com

MÉS INFORMACIÓ

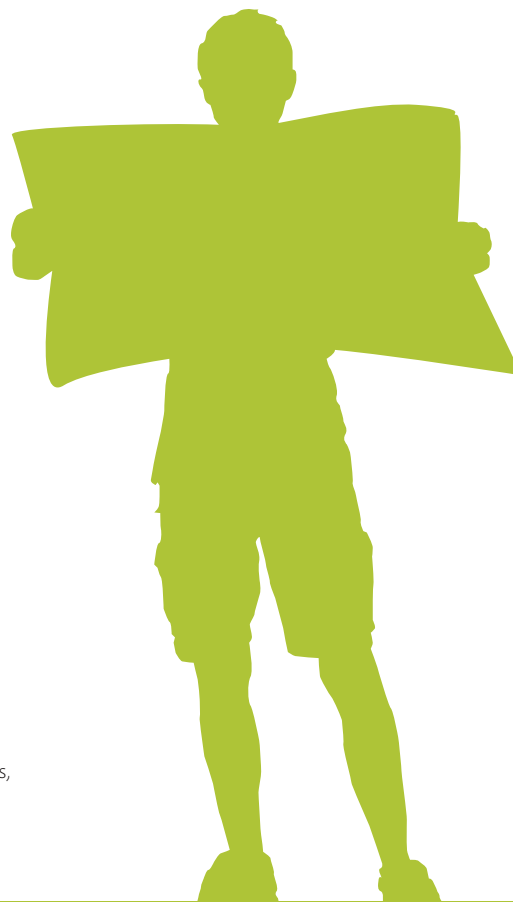
Consell Comarcal del Baix Ebre

Barcelona, 152
43500 Tortosa
Tel. 977 44 53 08
turisme@baixebre.cat
www.baixebre.cat

Consell Comarcal de la Terra Alta

Bassa d'en Gaire, 1
43780 Gandesa
Tel. 977 42 00 18
turisme@terra-alta.org
www.terra-alta.org

www.terresdelebre.travel

Edita: Patronat de Turisme de la Diputació de Tarragona.
Textos: Consell Comarcal del Baix Ebre, Consell Comarcal de la Terra Alta.
Fotografia: Consell Comarcal del Baix Ebre, Consell Comarcal de la Terra Alta, Joan Carles Prats,
Mariano Cebolla, Joan Revillas, J. Blanch, Rafel López-Monné i Paco Luque.
Disseny gràfic: Quimo Panisello.
Impressió: Impremta Querol.
Dipòsit Legal: T-2075-2008

Consell Comarcal
del Baix Ebre

Consell Comarcal
de la Terra Alta

terra
ALTA
PARADÍS RURAL

Patronat de Turisme

Diputació Tarragona

C/ Montcada, 32 - 3a planta | Palau Climent | 43500 Tortosa | Tel. +34 977 444 447 | Fax +34 977 445 400

E-mail: terresdelebre@dipta.cat | www.terresdelebre.travel | www.facebook.com/turismeterresdelebre